

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon
SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 19 lutego 2020 r.,
w sprawie W. A. i T. N.,
oskarżonych o popełnienie przestępstwa z art. 586 k.s.h.
skarg obrońców oskarżonych,
na wyrok Sądu Okręgowego w P.
z dnia 17 maja 2019 r., sygn. akt IV Ka (...),
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w P.
z dnia 25 stycznia 2019 r., sygn. akt III K (...)
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

postanowił:

- 1. oddalić skargi;**
- 2. obciążyć oskarżonych W. A. i T. N. opłatą od skargi.**

UZASADNIENIE

W. A. i T. N., wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 25 stycznia 2019 r., sygn. akt III K (...), zostali uniewinnieni od popełnienia zarzucanych im czynów z art. 586 k.s.h.

Apelację od tego orzeczenia wniósł prokurator Prokuratury Okręgowej w P., zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonych i zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, że dowody zgromadzone

w toku postępowania, w tym przede wszystkim opinie biegłego rewidenta oraz ustalone na ich podstawie okoliczności uzasadniają uniewinnienie oskarżonych podczas, gdy dowody te i okoliczności prowadzą do odmiennego wniosku,

2. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 4 § 1 k.k. poprzez jego bezpodstawne zastosowanie, podczas gdy przepisy przejściowe tj. 536 znowelizowanej ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. 2017, poz. 2344) polecają stosowanie przepisów w wersji obowiązującej do dnia 31 grudnia 2015 r. w sprawach, w których ogłoszono upadłość przed dniem wejścia w życie zmian obowiązujących od dnia 1 stycznia 2016 r.

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 17 maja 2019 r., sygn. akt IV Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

Skargi od tego orzeczenia, na podstawie art. 539a § 1 k.p.k., wnieśli obrońcy obu oskarżonych.

Obrońca oskarżonego T. N. w skardze zarzucił naruszenie przepisu postępowania mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 k.p.k., poprzez uchylenie orzeczenia do ponownego rozpoznania, podczas gdy brak było podstaw do przyjęcia, że orzeczenie Sądu I instancji obarczone jest błędem w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a w konsekwencji że zachodzi konieczność uchylenia z uwagi na zakazy płynące z art. 454 k.p.k. Stawiając ten zarzut, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

Obrońca oskarżonego W. A. w skardze zarzucił naruszenie przepisu postępowania mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, w postaci przepisu art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 k.p.k., a polegające na uchyleniu wyroku Sądu I instancji i przekazaniu sprawy do jej ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy brak było jakichkolwiek podstaw do uznania, że orzeczenie Sądu Rejonowego

obarczone jest błędem w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a w konsekwencji, iż zachodzi konieczność uchylenia tego wyroku z uwagi na zakaz *ne peius* wynikający z art. 454 § 1 k.p.k. Podnosząc ten zarzut, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w P. w złożonych odpowiedziach na skargi wniósł o ich oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargi obrońców oskarżonych nie są zasadne, gdyż skarżący nie wykazali, że wydanie, na etapie postępowania odwoławczego, orzeczenia kasatoryjnego naruszyło art. 437 § 2 k.p.k. Przepis ten zawiera przesłanki uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z powiązania treści tego przepisu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wynika, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960). Te uregulowania wskazują więc jednoznacznie, że aby Sąd Najwyższy mógł ustosunkować się do podniesionych w skardze zarzutów, uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego jednoznacznie, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Treść uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w P. wyraźnie wskazuje, jakimi powodami kierował się ten Sąd wydając zaskarżone skargami orzeczenie. Podkreślił, że kluczowa dla rozstrzygnięcia zasadności stawiania oskarżonym

zarzutu dokonania występku z art. 586 k.s.h. jest interpretacja pojęcia niewypłacalności, wskazując na czym polega niewypłacalność w znaczeniu funkcjonalnym i w znaczeniu strukturalnym. Zdaniem tego Sądu dokonana przez Sąd I instancji ocena materiału dowodowego, a przede wszystkim opinii biegłego Wiesława Maciochy, jest powierzchowna i niedokładna, gdyż odnosi się jedynie do oceny niewypłacalności w znaczeniu strukturalnym. Podkreślono, że skoro Sąd I instancji uznał w całości opinię biegłego za wartościowy i miarodajny materiał dowodowy, to wydanie orzeczenia uniewinniającego z tą oceną stoi w nieusuwalnej kolizji i nie podlega ochronie w postępowaniu odwoławczym. Biegły bowiem wykazał, że o ile w czasie inkryminowanym nie wystąpił stan niewypłacalności spółki w znaczeniu strukturalnym, to stan niewypłacalności w znaczeniu funkcjonalnym (trwałe zaprzestanie płacenia długów) wystąpił już w pierwszej połowie 2013 r., zatem z wyraźnym wyprzedzeniem działań podjętych przez oskarżonych dopiero w dniu 25 lutego 2014 r.

Zauważyć również należy, że wbrew wywodom skarżących, przedmiotem rozważań w postępowaniu odwoławczym objęto także znamiona strony podmiotowej przestępstwa z art. 586 k.s.h.

Tak więc trafnym jest wniosek, iż w układzie procesowym jaki wystąpił w przedmiotowej sprawie, Sąd Okręgowy nie miał możliwości wydania innego orzeczenia niż kasatoryjne, bowiem na przeszkodzie temu stał zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie.